

SISEMINISTER

MÄÄRUS

Viivitamatu ohuteate edastamise ning selleks valmistumise, EE-ALARM-iga liitumise ning sellega seotud kulude hüvitamise ja sireeniseadme kasutuselevõtu, haldamise ning testimise tingimused ja kord

Määrus kehtestatakse kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 93 lõike 11 punktide 1-3 alusel.

1. peatükk
Üldsätted

§ 1. Terminid

Käesolevas määruses kasutatakse termineid järgmises tähenduses:

- 1) EE-ALARM – riiklik ohuteavituse süsteem kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 93 lõike 2 tähenduses;
- 2) käivitaja – ohuteate edastamise otsustanud asutus või isik kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 93 lõige 5 tähenduses;
- 3) edastaja – EE-ALARM-iga liituma kohustatud isik kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 93 lõige 4 tähenduses, kelle teenuse kaudu edastatakse viivitamatu ohuteade;
- 4) kõrgema taseme viivitamatu ohuteade – ohuteade, mille edastamisel kasutatakse lahendusi, mille vahendusel inimene ei saa üldjuhul seadet kasutades või selle levialas viibides keelduda ohuteate saamisest, eelkõige mobiiltelefoni saabuv lühisõnum, mobiilsidevõrgu välkteavituse (*cell broadcast*) kõrgema astme ohuteade, sireen või ringhäälinguvõrgus edastatav ohuteade;
- 5) madalama taseme viivitamatu ohuteade – ohuteade, mille edastamiseks kasutatakse lahendusi, mille vahendusel ohuteate saamiseks peab inimene olema eelnevalt teinud tegevusi ohuteavituse saamiseks, eelkõige laadinud mobiilirakenduse, lülitanud sisse teavitusi lubava funktsionaalsuse, sealhulgas mobiilsidevõrgu välkteavituse, külastanud veebilehte või jälginud sotsiaalmeedias vastavat asutust.

§ 2. EE-ALARM-i koordineerimine

- (1) EE-ALARM-i koordineerib Päästeamet koostöös Häirekeskuse, Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskuse ning Riigiside Sihtasutusega.
- (2) Häirekeskus tagab kriisiinfo teenuse, sealhulgas osutades KRIT-i ja ohuteavituse teenust.
- (3) Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus tagab EE-ALARM-i info- ja kommunikatsioonitehnoloogialahenduste ja -süsteemide arendamise ja haldamise.

(4) Riigiside Sihtasutus tagab elanikkonna ohuteavituse platvormi teenuse vastavalt põhikirjale.

2. peatükk

Viivitamatu ohuteate edastamine

§ 3. Päästeameti ülesanded viivitamatu ohuteate edastamiseks valmistumise koordineerimisel

Päästeamet:

- 1) töötab välja viivitamatu ohuteate edastamise teenuse protsessi koostöös viivitamatut ohuteadet käivitavate ja edastavate asutuste ning isikutega;
- 2) viib läbi ohuteavitussüsteemi testimised;
- 3) korraldab viivitamatu ohuteate edastamisega seotud asutuste ja isikutega regulaarselt õppusi ning koolitusi;
- 4) koordineerib EE-ALARM-i arendamist vastavalt riigi riskipildi muutusele ja tehnoloogiavõimalustele, kaasates vajaduspõhiselt asutusi ja isikuid nende pädevuse ning volituste alusel;
- 5) teavitab elanikkonda EE-ALARM-i ja viivitamatu ohuteate edastamise lahendustest ning käitumisjuhistest, sealhulgas EE-ALARM-i testimise ja tehniliste testide läbiviimisest;
- 6) otsustab sireeniseadme paigaldamise piirkonna ja kinnitab paigalduskohtade loendi;
- 7) esitab kohaliku omavalitsuse üksusele sundvalduse seadmise taotluse sireeniseadme talumise kohustuse kehtestamiseks;
- 8) korraldab koostöös Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskusega sireeniseadmete võrgustiku toimimise.

§ 4. EE-ALARM-i kasutamise otsustamine

(1) EE-ALARM-i terviku või osade kasutamise üle otsustavad kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 93 lõige 5 nimetatud käivitajad vastavalt eelseisva või toimuva sündmuse ohule inimeste elule või tervisele või riigi julgeolekule.

(2) Käivitaja töötab välja asutusesisese viivitamatu ohuteate edastamise protsessikirjelduse ja kooskõlastab selle Päästeametiga. Protsessikirjelduses tuuakse välja vähemalt:

- 1) sündmuste seiramise korraldus;
- 2) viivitamatu ohuteate käivitamise asutusesisene protsess;
- 3) sündmuste ajal viivitamatu teate edastamise põhimõtted;
- 4) sõnumite mallid.

(3) Viivitamatu ohuteate edastatakse EE-ALARM-i kaudu käivitaja ja Päästeameti või Häirekeskuse vahel sõlmitud koostöökokkuleppe alusel, kus lepatakse kokku viivitamatu ohuteate edastamise korraldus, mis sisaldab vähemalt järgnevat:

- 1) poolte ülesanded, õigused ja kohustused;
- 2) kontaktpunkt;
- 3) viivitamatu ohuteate käivitamise protsessi põhimõtted;
- 4) koostöökoolituste ja -õppuste läbiviimine, mille raames harjutatakse tööprotsesside toimimist, võimekust ja toimepidevust ning poolte omavahelist koostööd.

(4) Protsessikirjeldus ja koostöökokkulepe vaadatakse üle vähemalt kord kahe aasta jooksul.

§ 5. Nõuded viivitamatu ohuteate edastamisele

(1) Viivitamatu ohuteate teksti sisustab käivitaja ning valib ohuteate taseme ja edastamiseks kasutatava lahenduse.

(2) Viivitamatu ohuteate edastamisel sireeniseadme kaudu käivitatakse §-s 11 sätestatud helisignaal ohu tekkimisel ja vajadusel korratakse ohu jätkumisel.

(3) Viivitamatu ohuteate tekst sisaldab käitumisjuhiseid ja lisainfo allikaid, mille eesmärk on säästa inimest tervist või elu või tagada riigi julgeolek.

(4) Viivitamatu ohuteate tekst peab, arvestades piirkonnas enim mõistetud keeli, olema peale eesti keele üldjuhul koostatud ka inglise keeles või põhjendatud juhul muus keeles.

(5) Viivitamatu ohuteate edastamisel tagab käivitaja ohuga seotud teabe, sealhulgas käitumisjuhiste, edastamise Häirekeskuse KRIT-i teenuse, veebilehe kriis.ee, meedia ja asutuse sotsiaalmeedia kanalite kaudu.

(6) Kõrgema taseme viivitamatu ohuteate edastamisel tuleb kasutada lisaks madalama taseme ohuteavituse lahendusi. Sireeniseadme kaudu viivitamatu ohuteate edastamisel tuleb kasutada teisi kõrgema taseme ja madalama taseme ohuteavituse lahendusi.

(7) Ohu möödumisel edastatakse sellekohane teavitus üldjuhul samas vormis nagu viivitamatu ohuteade.

(8) Sireeniseadme käivitamise aluseks olnud ohu lõpetamisest teavitamisel kasutatakse teisi vähemalt sama hõlmatusesega ohuteate edastamise lahendusi.

§ 6. Nõuded EE-ALARM-i kasutamisele õppusel, sõjaväelisel väljaõppel ja testimisel

EE-ALARM-i kasutamisel kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 93 lõikes 7 sätestatud alusel kohustub korraldamise eest vastutav asutus:

1) eelnevalt teavitama avalikkust ja puudutatud elanikkonda kasutamise eesmärgist, toimumise ajast, kasutatavatest EE-ALARM-i lahendustest ja kaasnevatest igapäevaelu häiringutest ning oodatavast käitumisest;

2) teavitama kaasatud ja eeldatavalt ohuteate edastamisega seotud asutusi ja isikuid vähemalt kolm kuud ette kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 93 lõikes 7 sätestatud alusel EE-ALARM-i kasutamisest;

3) tagama kasutamise eel, kestel ja järel partneritele ja elanikkonnale teabe edastamise, mis sisaldab vähemalt kasutatavaid ohuteavituse lahendusi, nende kasutamise eesmärki ja lühikirjeldust, samuti infot korraldaja ja kontaktide kohta;

4) kandma kõik kasutamisega kaasnevad kulud Siseministeeriumi valitsemisalale.

§ 7. EE-ALARM-i edastamine

(1) EE-ALARM-i kaudu edastatakse teavitusi, kasutades:

1) mobiilsidevõrke kogu riigi territooriumil või ainult teavitusvajadusega piirkonnas või piirkondades;

2) televiisoriekraane meediateenuste seaduse § 4 lõike 1 punktis 1 nimetatud audiovisuaalmeedia teenuse edastaja või taasedastaja vahendusel;

- 3) raadioid meediateenuste seaduse § 4 lõikes 2 nimetatud raadioteenuse edastamisel multipleksimisteenuse vahendusel;
- 4) digitaalseid meediaplatvorme;
- 5) riiklikke mobiilirakendusi;
- 6) avalikus ruumis paiknevaid elektroonilisi teabeekraane;
- 7) sireeniseadmeid.

(2) EE-ALARM-i kaudu tagatakse lisaks kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 92 lõige 4 nimetatud kohustatud isikutele liidestumise võimalus teiste edastusviiside ühendamiseks.

(3) Liidestamise viis ja tingimused sätestatakse edastaja ja Päästeameti või Häirekeskuse vahel sõlmitud koostöökokkuleppes. Koostöökokkulepe vaadatakse üle vähemalt kord kahe aasta jooksul.

3. peatükk **Kulude hüvitamine**

§ 8. Kulude hüvitamise üldised põhimõtted

Kriisiolukorra ja riigikaitse seaduse § 93 lõige 4 nimetatud liidestuse puhul kaetakse viivitamatu ohuteate edastaja EE-ALARM-iga liitumisega ja sellega seotud kulud, eelkõige peajaama, riist- ja tarkvara ning turvalise sidekanali tagamise kulud, riigieelarvest või muudest rahastamisallikatest Siseministeriumi valitsemisala eelarve kaudu. Kulude täpsem hüvitamise kord määratakse kindlaks edastaja ja Päästeameti või Häirekeskuse vahel sõlmitud koostöökokkuleppes.

§ 9. Ohuteavituse mobiilsidevõrgus edastamise kulude hüvitamine

(1) Ohuteavituse lühisõnumi edastamise kulude hulka arvatakse sidevõrgu sõnumikeskuses, tuumikvõrgus ja juurdepääsuvõrgus rakendatavad riist- ja tarkvara kasutamise kulud ning rändlusteenusega seotud kulud. Kulud hüvitatakse Häirekeskuse ja mobiiltelefoniteenust osutava sideettevõtja vahel sõlmitud kulude hüvitamise kokkuleppe alusel kord kalendrikuus, lähtudes edastatud lühisõnumite arvust, kokkulepitud lühisõnumi hinnast ja rändlusteenuse keskmistatud hinnast.

(2) Mobiilsidevõrgu välkteavituse kanali liitumise ja sellega seotud kulude hulka arvatakse eelkõige mobiilsidevõrgu välkteavituse keskuse ja raadiovõrgus rakendatud riist- ja tarkvara kulud. Kulude täpsem hüvitamise kord määratakse kindlaks Häirekeskuse ja mobiiltelefoniteenust osutava sideettevõtja vahel sõlmitud koostöökokkuleppes.

4. peatükk **Sireeniseadmed**

§ 10. Sireeniseadmete kasutuselevõtt

Sireeniseade peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) võimaldama viivitamatu ohuteate edastamist helisignaalina või audiotekstina sireeniseadme kaudu;
- 2) välistama valehäirete tekkimise;
- 3) olema keskselt juhitud ja võimaldama alternatiivseid käivitusviise.

§ 11. Nõuded sireeniseadme helisignaale

(1) Sireeniseadme helisignaal peab olema arusaadav ja selgesti eristuma taustamürast.

(2) Sireeniseadme viivitamatu ohuteate helisignaal on minutipikkune tõusev ja langev heli, mida esitatakse kolm korda vahepausiga 30 sekundit. Sellise helisignaali eesmärk on suunata seda kuulvaid inimesi koheselt varjuma.

§ 12. Sireeniseadmetega kaetavad alad

(1) Sireeniseadmetega kaetavate alade määramise aluseks võetakse järgmised põhimõtted:

- 1) asustustihedus;
- 2) ohtlikud tööstuspiirkonnad;
- 3) strateegiliselt olulised piirkonnad;
- 4) regiooni- ja maakonnakeskused.

(2) Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus teeb sireeniseadme paigaldamiseks vajalikud akustilised ja strateegilised analüüsid ning korraldab sireeniseadmete paigaldamise.

§ 13. Sireeniseadmete tehniline testimine

(1) Sireeniseadmete tehnilist testimist korraldab Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskus sireeniseadme kasutusele võtul või hooldustööde tegemisel vastavalt vajadusele või Päästeameti põhjendatud ettepanekul.

(2) Sireeniseadme tehniline akustiline test on sireeniseadme testimine helisignaali, mis erineb viivitamatu ohuteate helisignaalist.

5. peatükk Rakendussäte

§ 14. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. oktoobril 2026. aastal.

(allkirjastatud digitaalselt)

Igor Taro
siseminister

(allkirjastatud digitaalselt)

Tarmo Miilits
kantsler